

หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
The Good Governance for School Administration under Nakhon Ratchasima
Provincial Administration Organization

ดิเรก แสสนธิ¹ สนั่น ใจโชติ² สุวรรณ เดชน้อย³ ศศินันท์ วาสิน⁴
Direk Saesonti, Sanan Jaichot, Suwan Detnoi, Sasinan Wasin

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาหลักธรรมาภิบาลสำหรับใช้ในการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา 2) เปรียบเทียบหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์ทำงาน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 2,080 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตารางเครซี่และมอร์แกน จำนวน 328 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test วิเคราะห์รายคู่ของ เชฟเฟ (Scheffe')

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ หลักความคุ้มค่า หลักการมีส่วนร่วม และหลักความโปร่งใส 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา (1) จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน คือ ด้านหลักนิติธรรม (2) จำแนกตามประสบการณ์ พบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักความคุ้มค่ามีความแตกต่าง เมื่อทดสอบรายคู่พบว่าความคิดเห็นของบุคลากรที่มีประสบการณ์ 1-10 ปี แตกต่างจากบุคลากรที่มีประสบการณ์ 11 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คำสำคัญ (Keywords) : หลักธรรมาภิบาล; การบริหารสถานศึกษา

Received: 2023-06-01 Revised: 2023-06-19 Accepted: 2023-06-24

¹ อาจารย์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา Lecturer of Public Administration, Nakhonrathasima College. E-mail: ddss2490@gmail.com, direk.nmc@gmail.com

² นักวิชาการอิสระ Independent scholar. E-mail: sjaichot@gmail.com

³ อาจารย์สาขาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนครราชสีมา Lecturer of Business Administration, Nakhonrathasima College. E-mail: Dsuwan836@gmail.com

⁴ พยาบาลชำนาญการพิเศษ ศูนย์การแพทย์ปัญญานันทภิกขุชลประทาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ Registered nurse, Senior Professional level, Panyanantphikku Chonprathan Medical center Srinakharinwirot University. E-mail: Sasinan5536@gmail.com

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the good governance for school administrators under the office of Nakhon Ratchasima Provincial Administration Organization, and 2) to compare the good governance for school administrations classified by positions and work experiences. It was a survey research. The population consisted of school administrators, teachers and educational personnel, totally 2,080 people. The sample size of 328 people was determined by Craigie and Morgan's table. A sampling method was used. The research tool was a questionnaire. The statistical instruments used for analyze of data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and Scheffe's pairwise.

As results, 1) The good governance for school administrations overall was at a high level; the highest average values were value principle, participation and transparency. 2) The results of comparison of the good governance among the school administrations were the following. 2.1) Classified by positions, there were differences overall and in each aspect. It was the rule of law. (2) Classified by experiences there were no differences overall. When each aspect was considered, there were differences in the value-for-money.

When the pairs of individual opinions and years of experiences were tested, there were differences between persons with 1-10 years and 11 ones, at statistically significant levels of .05.

Keywords: Good Governance; School Administrators

บทนำ (Introduction)

การบริหารจัดการศึกษา จำเป็นต้องดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาล จึงจะเป็นการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับแนวโน้มสภาพปัญหา และความต้องการในยุคโลกาภิวัตน์ นำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรหรือหน่วยงาน และเป็นหลักประกันความสำเร็จในการบริหารจัดการ และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันว่า การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเป็นสิ่งจำเป็น และมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรทุกประเภท ทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรธุรกิจองค์กรทางการศึกษา องค์กรทางสังคมต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะหลักธรรมาภิบาลเป็นการบริหารจัดการที่ดี เป็นการบริหารจัดการที่สร้างประโยชน์และความเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองทั้งมวล(ธีระ รุญเจริญ, 2550: 22) การบริหารการศึกษาจะได้คุณภาพจำเป็นต้องอาศัย ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ ความรู้ ความสามารถ และมีคุณธรรมในการดำเนินการ จึงจะทำให้องค์กร ประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายที่คาดหวัง กระบวนการบริหารเป็นกระบวนการเสริมเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างดีและมีประสิทธิภาพ ซึ่งในปัจจุบันการบริหารทางการศึกษานับวันจะมีงาน เพิ่มมากขึ้นเพราะเกี่ยวข้องกับคน เงิน และวัสดุอุปกรณ์เป็นจำนวนมาก จุดมุ่งหมายของกระบวนการบริหาร ก็คือ การดำเนินการให้กระบวนการต่าง ๆ ของโรงเรียนบรรลุเป้าหมายได้อย่างดีและมี ประสิทธิภาพ ซึ่งรูปแบบของการบริหารจะเป็นไปในลักษณะใดย่อมเป็นไปตามปรัชญาการศึกษาของแต่ละสาขา (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2552: 23)

การมีธรรมาภิบาลในสถานศึกษา ถือเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญ เพราะธรรมาภิบาลกับการจัดการในภาคการศึกษานั้นถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การจัดบริการทางการศึกษาเป็นไปได้ อย่างมี

ประสิทธิภาพ (Wang, 2007: 134) ทำให้การบริหารงานของสถานศึกษา เป็นการบริหารที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ เป็นอย่าง น้อย เพราะหลักการดังกล่าวข้างต้นถือเป็นจุดร่วมที่สำคัญของธรรมาภิบาล ซึ่งการมีธรรมาภิบาลนี้ จะนำไปสู่เป้าหมายคือการพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2542: 31) ของทุกภาคส่วน ซึ่งคำว่าพัฒนาในสถานศึกษานี้ อาจหมายถึงการที่ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้เรียน ที่มีคุณภาพ คือเป็นทั้งคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข และอาจรวมถึงการแก้ปัญหาต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาได้อีกด้วย เหล่านี้คือข้อดีของการที่สถานศึกษามีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลซึ่งจะแตกต่าง ไปจากสถานศึกษาที่บริหารงานที่ไม่ยึดหลักธรรมาภิบาล

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่ามีปัญหา ดังนี้ 1) ด้านหลักนิติธรรม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขาดการให้ความสำคัญกับการออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่บุคลากรทุกคนให้การยอมรับ และพร้อมที่จะปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ และผู้บริหารสถานศึกษา กำกับ ดูแล ตักเตือน หรือลงโทษบุคลากร ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงของสถานศึกษาอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามหลักศีลธรรม จรรยา ปลูกฝังให้บุคลากรมีความรักสามัคคีกัน อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข 3) ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขาดการจัดให้มีการปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศให้มีความถูกต้อง เป็นปัจจุบัน ตรงกับความเป็นจริง และพร้อมที่จะเปิดเผยแก่บุคลากรทั่วไป 4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ยังขาดการจัดช่องทางสื่อสารเพื่อรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขาดการสร้างจิตสำนึกและส่งเสริมให้ชุมชน เกิดสำนึกรักและเป็นเจ้าของสถานศึกษา และ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขาดการกำหนดมาตรการประหยัดทรัพยากรของสถานศึกษา ประหยัดเวลา และบรรลุลวัตถุประสงค์ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม (สุพรรณผาง พวงทอง 2554: 133-135)

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาหลักธรรมาภิบาลสำหรับใช้ในการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์ทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

รูปแบบของการวิจัย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ด้วยการสอบถามความเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) ผ่านการสืบค้นข้อมูลจากงานวิจัย บทความวิชาการ เอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นในการศึกษา

1. ขอบเขตของการวิจัย
 - 1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปเป็นองค์ประกอบได้ 6 ด้าน คือ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบและ 6) หลักความคุ้มค่า (Graham: 2003)

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 2,080 คน (สำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา: 2565)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 328 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา ช่วงเวลาในการศึกษารวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์สรุปผลการวิจัยอยู่ในระหว่างเดือนมีนาคม 2565-เมษายน 2566

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 4 ข้อ คือ เพศ ตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และอายุราชการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ใน 6 ด้าน คือ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักความมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยทำบันทึกขอให้คณะรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ออกหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 328 ฉบับ

3.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมแบบสอบถามจำนวน 328 ฉบับ ดำเนินการส่งทางไปรษณีย์ถึงโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ได้รับคืนมา 296 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.24

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ความคิดเห็นหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปแปลผลกับเกณฑ์

4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยใช้ค่า t-test (Independent samples)

4.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดย

ใช้ One-way ANOVA เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe')

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ หลักความคุ้มค่า รองลงมา คือ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความโปร่งใส ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ หลักนิติธรรม ผลวิเคราะห์รายด้าน ดังนี้

1.1 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือผู้บริหารมีระบบการดูแลรักษาทรัพยากรของสถานศึกษา และใช้ประโยชน์ที่มีประสิทธิภาพ ประหยัดและคุ้มค่า รองลงมา คือผู้บริหารใช้เทคโนโลยีในการบริหารสถานศึกษา ผลการปฏิบัติงานสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ปกครองและชุมชน และผู้บริหารจัดให้มีการบริการด้านแหล่งเรียนรู้ อาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์แก่บุคลากรและชุมชน และผู้บริหารปฏิบัติตามแผนงานโครงการเพื่อประโยชน์ของสถานศึกษา และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากร ดูแลรักษาวัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อให้สามารถใช้งานได้ปกติ

1.2 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรมีอิสระในความคิด สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะการบริหารสถานศึกษา รองลงมาคือผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะ ในการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมทำงานแบบโดยยึดหลักประชาธิปไตย

1.3 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ผู้บริหารจัดให้มีการตรวจสอบผลการดำเนินงานทุกขั้นตอน มีเกณฑ์ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมและเปิดเผยต่อสาธารณะ รองลงมา คือ ผู้บริหารจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะอย่างตรงไปตรงมา และ ผู้บริหารมีการควบคุม กำกับ ดูแล ตรวจสอบการบริหารงบประมาณ ให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ การบริหารงบประมาณเป็นไปตามแผนปฏิบัติงานและสามารถตรวจสอบได้

1.4 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ผู้บริหารพิจารณาความดีความชอบ และความก้าวหน้าในวิชาชีพ แก่บุคลากรอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม รองลงมาคือผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาในการบริหารจัดการศึกษา และผู้บริหารปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรม ทำให้สถานศึกษามีระเบียบวินัย ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์และอุทิศตนให้กับสถานศึกษา

1.5 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือผู้บริหารมีการพัฒนาการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องทำให้ คุณภาพของงาน ทั้งด้านปริมาณมีความถูกต้อง ครบถ้วน รองลงมา คือผู้บริหารมีการวัดประเมินผลประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของครูและบุคลากร และนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารมีการกำกับ นิเทศ ติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอทำให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับครู และบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา

1.6 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือผู้บริหารกำหนดกฎ ระเบียบข้อบังคับเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติในสถานศึกษา รองลงมา คือ ผู้บริหาร ส่งเสริมให้บุคลากรมีระเบียบ วินัย และจรรยาบรรณในวิชาชีพ และผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้ ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบ วินัย มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหาร กำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบโดยมอบหมายงานให้บุคลากรตามความรู้ความสามารถอย่างเหมาะสม

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน ดังนี้

2.1 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความแตกต่างเป็นรายด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ส่วนด้าน หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกัน

2.2 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลใน การบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม และรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ ในระดับมาก โดยประสบการณ์ 11-20 ปี มีค่าเฉลี่ย 3.89 ประสบการณ์ 1-10 ปี มีค่าเฉลี่ย 3.88 และ ประสบการณ์ 21 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย 3.84

2.3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า ด้านหลักความคุ้มค่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นำมาทดสอบเป็น รายคู่เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า การบริหารตาม หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตามความคิดเห็นของ บุคลากรที่มีประสบการณ์ 1-10 ปี แตกต่างจากบุคลากรที่มีประสบการณ์ 11-20 ปี และประสบการณ์ 21 ปี ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่าง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายประเด็นที่สำคัญตามลำดับ ดังนี้

1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ หลักความคุ้มค่า รองลงมา คือ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความโปร่งใส ตามลำดับ ด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ หลักนิติธรรม ทั้งนี้ เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด กฎระเบียบ ข้อตกลงของสถานศึกษาอย่างเป็นธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ กำหนดวิธีติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือข้อตกลงของสถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรมีระเบียบวินัย ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติต่อบุคลากรด้วยความ เป็นกัลยาณมิตร ทำให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่ดี การพิจารณาความดีความชอบเป็นด้วยความโปร่งใส ยุติธรรม และสามารถตรวจสอบได้ โดยทำในรูปคณะกรรมการ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการศึกษา ของสถานศึกษา และตรวจสอบการบริหารงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยคำนึงต่อผลประโยชน์ของสถานศึกษา ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภลักษณ์ ประทุมมี (2556: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัย การใช้หลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอคลองหาด ตามความคิดเห็นของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอคลองหาด ตามความคิดเห็นของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านแล้วเรียงอันดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลัก นิติธรรม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า

1.1 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติ มากที่สุด คือผู้บริหารมีระบบการดูแลรักษาทรัพยากรของสถานศึกษา และใช้ประโยชน์ที่มีประสิทธิภาพ ประหยัดและคุ้มค่า รองลงมา คือผู้บริหารใช้เทคโนโลยีในการบริหารสถานศึกษา ผลการปฏิบัติงานสร้างความ พึงพอใจให้กับผู้ปกครองและชุมชน และผู้บริหารจัดให้มีการบริการด้านแหล่งเรียนรู้ อาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์แก่บุคลากรและชุมชน และผู้บริหารปฏิบัติตามแผนงานโครงการเพื่อประโยชน์ของสถานศึกษา และมีการ แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากร ดูแลรักษาวัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อให้สามารถใช้งานได้ปกติซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ รินทร์รดี พิทักษ์ (2553: 58) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ในทัศนะของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา พบว่า มีการรณรงค์ให้ครู นักศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด รวมทั้งนำวัสดุกลับมา ใช้ใหม่ การนำทรัพยากรท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้านมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาอย่างมี ประสิทธิภาพและบริหารหน่วยงานภายในสถานศึกษาให้มีระบบและรวดเร็วในการติดต่อประสานงาน รวมทั้ง ส่งเสริมให้ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม เพื่อลดค่าใช้จ่ายในสถานศึกษา กำกับดูแล รักษา ซ่อมแซม วัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ใช้ได้คืออยู่เสมอ

1.2 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติ มากที่สุด คือผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในความคิดเห็น สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะการ บริหารสถานศึกษา รองลงมาคือผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาของ

สถานศึกษา และเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมทำงานแบบโดยยึดหลักประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภลักษณ์ ประทุมมี (2556: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอคลองหาด ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสร่วมตัดสินใจในการดำเนินงานของโครงการต่าง ๆ และผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูรับผิดชอบโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ในด้านหลักการมีส่วนร่วม ไว้ว่า การปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแก้ไขปัญหาหารือในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงานและร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ต้องมีความพยายามในการแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ

1.3 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ผู้บริหารจัดให้มีการตรวจสอบผลการดำเนินงานทุกขั้นตอน มีเกณฑ์ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมและเปิดเผยต่อสาธารณะ รองลงมา คือ ผู้บริหารจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะอย่างตรงไปตรงมา และ ผู้บริหารมีการควบคุม กำกับ ดูแล ตรวจสอบการบริหารงบประมาณ ให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ การบริหารงบประมาณเป็นไปตามแผนปฏิบัติงานและสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐรัตน์ พุทธิรักษ์ (2560: 76-77) หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านบึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ชลบุรี งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดเผยเอกสารการบริหารงานโรงเรียนกับสาธารณชนและผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินผลการบริหารบุคลากรอย่างยุติธรรมและโปร่งใส ตามลำดับ

1.4 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ผู้บริหารพิจารณาความดีความชอบ และความก้าวหน้าในวิชาชีพ แก่บุคลากรอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม รองลงมาคือผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาในการบริหารจัดการศึกษา และ ผู้บริหารปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรม ทำให้สถานศึกษามีระเบียบวินัย ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์และอุทิศตนให้กับสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติรัตน์ เอี่ยมสกุล (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลแหลมฉบัง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนได้รับการพัฒนาด้านคุณธรรมซึ่งเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้บริหารให้ประพฤติดีงาม อุทิศตน และเสียสละเวลาให้กับการ

ปฏิบัติงานเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่บุคลากร ซึ่งอันจะส่งผลให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความยกย่อง ศรัทธา ให้ความร่วมมือและปฏิบัติงานต่าง ๆ ด้วยความจริงใจ

1.5 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือผู้บริหารมีการพัฒนาการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องทำให้คุณภาพของงานทั้งด้านปริมาณมีความถูกต้อง ครบถ้วน รองลงมา คือผู้บริหารมีการวัดประเมินผลประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร และนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารมีการกำกับ นิเทศ ติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอทำให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือผู้บริหารปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับครู และบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภณ จันทวงศ์ และคณะ (2557: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2 พบว่า โรงเรียนมีกิจกรรมหรือแผนงานที่เห็น ชัดเจนเป็นรูปธรรม ใส่ใจในปัญหาของครูและนักเรียน ให้บริการต่าง ๆ ของโรงเรียนด้วยความรับผิดชอบต่อ สังคม และบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานร่วมกัน ทำให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีมีประสิทธิภาพ

1.6 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือผู้บริหารกำหนดกฎ ระเบียบข้อบังคับเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติในสถานศึกษา รองลงมา คือ ผู้บริหาร ส่งเสริมให้บุคลากรมีระเบียบ วินัย และจรรยาบรรณในวิชาชีพและผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้ ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบ วินัย มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ผู้บริหาร กำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบโดยมอบหมายงานให้บุคลากรตามความรู้ความสามารถอย่างเหมาะสม ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ก่อเกียรติ สัพโส (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารจัดการตามหลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ตามความคิดเห็น ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลัก นิติธรรม พบว่า ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการกำหนดระเบียบของโรงเรียนอย่างเป็นธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนด กฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนและ ผู้บริหารควบคุมการใช้กฎระเบียบของโรงเรียนอย่างเสมอภาค

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน ดังนี้

2.1 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความแตกต่างเป็นรายด้าน คือ ด้านหลักความคุ้มค่า ส่วนด้าน หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกันผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูวินทร์ รักษ์พงศ์ (2559: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาการบริหารตามหลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักความคุ้มค่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นำมาทดสอบเป็นรายคู่เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีประสบการณ์ 1-10 ปี แตกต่างจากบุคลากรที่มีประสบการณ์ 11-20 ปี และประสบการณ์ 21 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่าง สอดคล้องกับ สุภาพร คำสำแดง (2556: 91-94) ได้ทำวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 ที่มีประสบการณ์การทำงานและลักษณะสถานศึกษาต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 ที่มีประสบการณ์การทำงานและลักษณะสถานศึกษาต่างกันมีระดับการรับรู้ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 21 ปีขึ้นไปจะมีระดับการรับรู้มากที่สุดรองลงมาคือผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-20 ปี และผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปีผู้บริหารและครูในโรงเรียนในฝันจะมีระดับการรับรู้มากที่สุดรองลงมาคือผู้บริหารและครูในโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลและผู้บริหารและครูในโรงเรียนทั่วไปมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารและกับลักษณะสถานศึกษามีปฏิสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าประสบการณ์การทำงานและลักษณะสถานศึกษาส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

1. การบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ถูกต้องตามกฎหมายระเบียบปฏิบัติของทางราชการ และมีความโปร่งใสตรวจสอบได้
2. การจัดการเรียนรู้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนตามหลักความคุ้มค่า และสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างเป็นธรรม
3. การระดมสรรพกำลังจากการมีส่วนร่วมของโรงเรียนและชุมชนจะเกิดผลดีต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ด้านหลักความคุ้มค่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการระดมทรัพยากรท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษา
 - 1.2 การบริหารด้านหลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา
 - 1.3 การบริหารด้านหลักความโปร่งใส ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสำรวจ ความคิดเห็นของบุคลากรและผู้ที่มีส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินโครงการและกิจกรรมของสถานศึกษา

1.4 การบริหารด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้ระบบการประเมินผลครูและบุคลากรอย่างเป็นธรรม

1.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ

1.6 การบริหารด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการตักเตือนหรือลงโทษบุคลากรที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

2.2 ควรศึกษาความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

เอกสารอ้างอิง (References)

- ก่อเกียรติ สัพโส. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ฐิติรัตน์ เอี่ยมสุข. (2555). พฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐรัตน์ พุทธิรักษ์. (2560). หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านบึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีระ รุณเจริญ. (2550). ประสิทธิภาพการนำธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการการศึกษาในโรงเรียน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 30(1): 22.
- บวรศักดิ์ อูวรรณโณ. (2542). การสร้างธรรมาภิบาล(Good Governance) ในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ไพฑูริย์ สีนารัตน์. (2552). ปรัชญาการศึกษาเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภูวินทร์ รักษ์พงศ์. (2559). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รินทร์รดี พิทักษ์. (2553). พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในทัศนะของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ศุภลักษณ์ ประทุมมี. (2556). การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอคลองหาดตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. (2565). [ออนไลน์].
แหล่งที่มา: <http://edu.chiangmaipao.go.th/> สืบค้นเมื่อ 14 มีนาคม 2565.
- สุพรรณา พวงทอง. (2554). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1. วิทยานิพนธ์บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สุภาพร คำสำแดง. (2556). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของ
ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โสภณ จันทพงษ์ . (2557). การศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- Krejcie, R.V. Morgan, D.W. (1970, Autumn). Determining Sample size for Research Activities.
Educational and Psychological Measurement. 30(3): 608-610.
- Graham, J., Amos, B., and Plumpre, T. (2003). **Principles for Good Governance in the 21st
Century.** Policy Brief No. 15. August 2003.
- Wang, Lianqin. 2007. **Education in Sierra Leone Present Challenges, Future Opportunities.**
Washington, D.C.: The World Bank.